

Sztuka to przede wszystkim myślenie (...) reagowanie na problemy społeczności - Oni Artura Żmijewskiego.

Opracowanie:

Katarzyna Zabłocka

Czas:

2 godz. lekcyjne (w tym projekcja filmu)

Treści nauczania:

- odczytuje informacje na temat życia społecznego i analizuje je w kontekście własnych doświadczeń
- dostrzega rolę przestrzegania zasad w przestrzeni życia publicznego

Pytania kluczowe:

- Jakie konflikty można zaobserwować w filmie ?
- Czym jest przemoc symboliczna ?
- Czy w waszym otoczeniu występuje przemoc, jeżeli tak, to jak sobie z nią radzicie?
- Czy sytuacja artystyczna jest dobrym sposobem ukazywania konfliktu?

Cele lekcji:

Po zajęciach uczeń będzie umiał:

- określać sytuację artystyczną skupioną na konflikcie
- identyfikować rolę konfliktów społecznych odbywających się w przestrzeni sztuki
- odnieść się do znanych mu sytuacji, będących źródłem lub efektem konfliktu
- określić cechy dokumentu filmowego jako sztuki wizualnej.

Metody pracy:

analizowanie i rozwiązywanie problemu poprzez studium przypadku, wolne skojarzenia, mini wykład, dyskusja.

Materiały dydaktyczne:

Film Oni Artura Żmijewskiego (film dostępny online na stronie internetowej Filmoteki Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie: <http://artmuseum.pl/filmoteka/?l=0&id=1>), Karty pracy studium przypadku

Słowa kluczowe:

sytuacja artystyczna, dokument filmowy, sztuka wizualna, przemoc symboliczna, konflikt światopoglądowy, źródła konfliktu, porozumienie

Uwagi: Podczas dyskusji należy zadbać o to, by wszyscy chętni mogli się wypowiedzieć oraz upewnić się, czy osoby nie wykazujące aktywności, nie mają nic do powiedzenia.

Przebieg zajęć:

1. Zapoznaj uczniów z sylwetką autora: Artur Żmijewski – to artysta sztuk wizualnych. Urodził się 26 maja 1966 roku w Warszawie. W latach 1990-1995 studiował na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk

Pięknych w Warszawie. W 2005 roku reprezentował Polskę na 51. Biennale Sztuki w Wenecji. Jest redaktorem artystycznym pisma "Krytyka Polityczna". Współpracuje z Fundacją Galerii Foksal. Mieszka i pracuje w Warszawie.

2. Zapisz temat lekcji Sztuka to przede wszystkim myślenie (...) reagowanie na problemy społeczności.

3. Podyskutuj na forum klasy nad sednem słów Artura Żmijewskiego.

4. Odczytaj uczniom krótką informację o filmie. "Oni" to film prezentowanym po raz pierwszy w 2007 roku. Żmijewski zorganizował rodzaj warsztatów, na które zaprosił cztery grupy: członków Młodzieży Wszechpolskiej, kobiety utożsamiające się z Kościołem katolickim, młodych polskich Żydów oraz członków organizacji lewicowych. Wychodząc od tworzonych przez poszczególne grupy znaków graficznych doprowadził do wizualnej (i werbalnej) rozmowy na temat podstawowych problemów społecznych. Chociaż film kończyła destrukcja, trudno za jego podstawową refleksję uznać niemożność porozumienia.

5. Zapoznaj uczniów z kartą pracy, wyjaśnij krótko rozumienie sformułowań sytuacja artystyczna (inaczej performance):

a) to sytuacja kiedy w określonym kontekście przedmiotem i podmiotem jest ciało performerera, a jedyną jego materialną realizacją jest powstała dokumentacja filmowa lub fotograficzna)

b)przemoc symboliczna (jest efektem ścierania się ludzkich, indywidualnych przyzwyczajzeń determinujących nasze postępowanie tzw. habitus; przemoc symboliczna zazwyczaj poprzedza fizyczną)

c) przestrzeń sztuki (miejsce realizacji przedsięwzięcia z jego ograniczeniami i możliwościami)

d) konflikt światopoglądowy (ścieranie się przeciwstawnych koncepcji, wizji, realizacji).

6. Poproś, by uczniowie odwołując się do swoich doświadczeń, wypełnij pierwszą część w karcie pracy. Jeżeli mają ochotę, niech się podzielą spostrzeżeniami z resztą grupy.

7. Zapisz spostrzeżenia przekazywane przez uczniów. Nie należy na tym etapie w żaden sposób tego komentować.

8. Omów drugą część karty pracy.

9. Zaproś uczniów do wspólnego oglądania filmu.

10. Poproś o wypełnienie II części karty pracy.

11. Poproś o odczytanie zanotowanych spostrzeżeń. Czy sytuacja artystyczna jest dobrym sposobem ukazywania konfliktu? Poproś, by uczniowie podając argumenty odpowiedzieli na to pytanie.

12. Ustal z grupą, czy rzeczywiście film Oni jest reakcją na problem społeczny? Podaj argumenty świadczące o tym?

13. Porównaj to z zapisanymi wcześniej spostrzeżeniami uczniów. Czy film porusza również twoje problemy i bolączki? Jeżeli tak, to jakie i jak sobie z tym radzisz?

Praca domowa:

Pracując w parach utwórz ramowy scenariusz warsztatów, na które zaprosiłbyś grupy ludzi pozostających w konflikcie. Określ środki artystycznego wyrazu oraz przestrzeń sztuki, które pojawiłyby się w twojej koncepcji.

Materiały pomocnicze:

Załącznik 1

Karta pracy – studium przypadku zachowań na podstawie filmu Oni.

I część

Moje obserwacje / doświadczenia

Realizacja w filmie

Przemoc symboliczna
Konflikt światopoglądowy

II część
sytuacja artystyczna filmu Oni

Co ją tworzy?

.....
.....
.....

Co stanowi kontekst sytuacji?

.....
.....
.....

przestrzeń sztuki w filmie Oni

Ograniczenia stwarzane przez
wykorzystaną w filmie przestrzeń

.....
.....

Możliwości stwarzane przez
wykorzystaną w filmie przestrzeń.

.....
.....